

TUDI TAKA JE LAHKO ZIMSKA TURA ALI TURA V ZIMSKIH RAZMERAH

MOJ ZADNJI ZIMSKI VZPON

NADA KOSTANJEVIC

Prav gotovo se s svojimi več kot pičlimi alpinističnimi izkušnjami in 72 leti ne bom več lotevala zimskih vzponov. Pred 45 leti sem enega od takih opravila kar 12. junija, in sicer na Špik. Takrat sem imela na voljo kar dobre dereze, a ker je cepinov zmanjkalo, so mi v koči v Krnici podarili metlin ročaj, ki je kar dobro opravil svojo vlogo.

Po lepih, čeprav strmih snežiščih je šlo brez posebnosti. Bila pa sem tudi dovolj previdna, da svojega hrbita nisem izpostavljala soncu. Moje »soplezalke« so nato nahrbtnike – dve po dve – morale nositi na kolu ali cepinu, ker so imele na hrbtu sončne opekline, jaz pa sem se kot kakšna čarovnica, jahaje na metlinem ročaju, odpeljala v dolino in sem za spust – čeprav sem preneto nerodna – porabila le eno uro.

OPRAVLJANJE HRIBOV IN DOLIN

Sedaj pa ne grem več na Špik. Ko ob nedeljah nahranim svojo družinico, odmolim svoje očenaše in za silo oplaknem posodo, se odpravim tam okrog poldneva po vrhpoljskem klancu. Največkrat moram kar do Teodizijevega križa, da dobim koga, ki gre proti Godoviču, Idriji ali kamorkoli že.

Tokrat mi je ustavil mladenič kakih 25 let že pri »šolskem vrtu«, na vrhpoljskem koncu Vipave. Imel je kranjsko registracijo, povedal je, da je Škofjeločan in

da gre skozi Žiri v svoj kraj. Sicer me je mikalo do Žirov, a ker je še zima in še kratek dan, sem se odločila za Ledinsko Razpotje, od tam pa na Gore, saj sta pod Vrnikom, v Žirovnici in Sovri najbrž še led in slana, tu gori pa je lepo sonce.

Moj prevoznik si je očitno želel sopotnika in klepeta. Zvedela sem od njega, da ne mara alpinizma, a je strasten planinec. Všeč so mu slovenske »srednje« gore, Velebit mu je zopr, ker je sama skala, Gorski Kotar mu je všeč...

Opravljala sva torej vse hribe in doline in kar naenkrat sem se znašla na Razpotju. Ko sem stopila po cesti proti Goram, sem videla, da je zahodna stran ceste bolj zasnežena, zasnežena so bila tudi rastišča teloha. In tega sem želela nabrati. Zato sem kar zakoračila po oni cesti, koder se gre na Idršek. To je lepa asfaltna cesta in že od daleč sem na enem od pobočij zagledala velike bele madeže – teloh! Veselo sem se ga lotila nabirat. Vendar naprej po pobočju ne grem, držim se raje ceste.

Pri prvem vikendu ali le poletni domačiji nekdo obrezuje sadna drevesa in miri veliko pasjo mrcino. Dalje od tod sem se znašla v kotlinici, kjer je bila kar velika kmetija in srednje velika njiva z železnim ogradjem naokrog, kjer očitno kasneje pod plastiko vzgajajo zelenjavo. Vse hiše so bile kot izumrle.

Podala sem se naprej po dolini. Na koncu je kamnolom, cesta gre še naprej. Odtod je krasen razgled na Ledine, na celotno pogorje in tudi na Blegoš z belo kapo. Nimam s seboj zemljevida in ne vem, katerim svetnikom so posvečene cerkvice, ki jih vidim, kateri predsedniki upravljajo raztresene krajevne skupnosti, katere zadruga ali agroidi izkoriščajo osamljene in vzorno vzdrževane kmetije.

KAJ VSE RASTE V HRIBIH

Ker so me pri vsaki hiši obljajali preveliki cucki, sem se raje še nekaj časa držala makadamske ceste in se naenkrat znašla pred domačijo, ki je imela – če nič drugega – povsem majhnega psa. Ta me je prijazno pozdravil, za njim pa sta stopili skozi vrata ženici, ena malo mlajša od mene, ena pa krepko starejša. Vprašala sem ju, kje se pride na Gore. Mlajša mi je povedala: ne pojdite po cesti, kjer boste prišli v grapo, temveč po tej travnatih stezi – morda je shojeno, jaz sama grem tod na Gore...

»A k maši greste?«

»Ja, samo jaz hodim z Idrška k maši, a to nedeljo nisem bila – morda pa je le shojeno!«

Ženici nista bili posebno razpoloženi za pogovor (morda sta kaj gledali po TV), povedali pa sta mi vseeno, da na tisti njivi, ki ima ogrodje, gojijo raznovrstno poletno zelenjavo, čeprav je Idršek na veliki nadmorski višini – papriko, paradiznik in še marsikaj...

Zasavci mi smo tam doma

VINKO HROVATIČ

*Zasavci mi smo tam doma,
kjer ptič počez leti,
dolina ozka, kar se da,
drugače ne pusti.*

*Ko godba naša zadoni,
nam srca igrajo z njo,
po taktu našem se vrti
fant s svojo ljubico.*

*Igramo radi pozno v noč,
iz grl nam gre spev,
doni vse tja do gorskih koč,
Jelenca da odmev.*

*Ko pride v jutru pa slovo,
zakličemo za vas:
noči še takšnih dosti bo,
ko naš spet pride čas.*